

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

METODICKÁ PŘÍRUČKA

pro práci s výukovým DVD Dialogy bez bariér

Dialog bez bariér
reg. č. CZ.1.07/1.3.05/11.0020

METODICKÁ PŘÍRUČKA

pro práci s DVD Dialogy bez bariér

září 2011

Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum, Nový Jičín,
příspěvková organizace
[Mgr. Adam Parma

Obsah

Úvod.....	2
Metodika	2
Kdy a jak DVD využívat	3
Aktivita	4
Další rizika a doporučení	5
Zpracovány jsou následující komunikační funkce a fráze.....	5
Klíčové fráze a komunikační funkce	6
Použité zdroje a literatura pro metodické zpracování videosekvencí	10

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

Úvod

Jedním z výstupů projektu Dialog bez bariér se stal Sborník příkladů dobré praxe. Do rukou se vám nyní dostává jeho samostatná část vytvořená na podporu rozvoje komunikativních kompetencí. V rámci síťovacích aktivit, setkávání krajského poradního sboru, workshopů a seminářů projektu byly sesbírány příklady dobré praxe. Z těchto materiálů, námětů a zkušeností vyplynulo, že učitelé anglického jazyka ve své praxi kladou hlavní důraz na komunikativní kompetenci a vytvoření doplňkového materiálu, který by rozvoj komunikativních kompetencí podpořil. Výstupem se proto stalo DVD s názvem Dialogy bez bariér, které obsahuje užitečné fráze a komunikativní funkce, jenž se na příkladech dobré praxe při spolupráci pedagogů ukázaly jako potřebné pro rozvoj komunikativních kompetencí v anglickém jazyce, konkrétně pro jazykové úrovně A2 a B2 dle Evropského referenčního rámce jazyků (tzv. CEFR).

Metodika

DVD Dialogy bez bariér obsahuje sérii audiovizuálních sekvencí, které jsou určeny jako doplňkový didaktický materiál pro výuku anglického jazyka v úrovních A2 a B2 dle Evropského referenčního rámce jazyků (CEFR).

Zvolený metodický přístup usiluje o nalezení kompromisu mezi starší gramaticko překladovou metodou a doposud populární komunikativní metodou. Ve zpracovaných videomateriálech je použit tzv. “notional- functional approach”, tedy pojmově - funkční přístup k jazyku, který se zaměřuje na ústní projev a porozumění v daném sociálním kontextu. Strategie jazykové výuky je odvozena od počáteční analýzy jazykových potřeb vyučovaného v konkrétních situacích.

Vyvozený obsah zpracovaných videosekvencí úzce souvisí s kategoriemi komunikativních funkcí (“communicative functions”) - tedy klíčových frází a frazeologických spojení v daném kontextu. Celkových šest sekvencí ve dvou jazykových úrovních vytváří “situační syllabus”, který je dobře

slučitelný s jiným kmenovým komplexním výukovým programem, jenž by odpovídal dané jazykové úrovni v uvedených situacích.

Klíčové fráze doprovází minimalistické bílé studiové pozadí, vytvořené tzv. klíčováním (greenscreen keying). Tento čistý grafický koncept umožňuje lepší soustředěnost a perceptivní schopnost studentů na cizí jazyk. Popisky a komentáře fixují klíčové fráze a slovní spojení. Videosekvencemi provázejí rodilí mluvčí angličtiny, čímž je zaručena autenticita cizího jazyka.

Kdy a jak DVD využívat

Předpokládaná struktura vyučovací hodiny

from CONTROLLED ACTIVITIES to FREE ACTIVITIES	Warm-up (Lead-in)	Úvod hodiny
	Presentation	Prezentační část: uvedení nové látky (klíčové frazeologie, slovní zásoby, gramatických jevů...)
	Practice	Procvičovací část: procvičování nové látky formou kontrolovaných aktivit (fill in the gap, matching,...)
	Production	Produkční část: v této fázi nastává užití osvojené látky ve stále spontánnější a méně kontrolované produkci (personalization, role plays, broken dialogues)

DVD slouží především pro nácvik komunikativních dovedností a kompetencí. Proto DVD doporučujeme zařadit jako vhodný úvod k aktivitám, které jsou součástí třetí, tzv. produkční fáze osvojování nové látky.

Aktivita

Ve všech scénkách DVD jsme svědky dialogů, tzn. akce – reakce, otázek a odpovědí. V rámci těchto dialogů jsou ve scénkách a také v doprovodném bookletu vypsány klíčové fráze či komunikativní funkce, které jsou procvičovány.

Varianta 1) Guess:

- Přehrejte studentům danou scénku bez zvuku (5 min.)
- Nechte je popsat kontext (tzn. KDE se děj odehrává, KDO ve scéně vystupuje, O ČEM se Ti lidé patrně baví) (10 min.)
- Pusťte scénku se zvukem a porovnejte jejich domněnku s realitou (10 min.)

Celková časová dotace: 25 min.

Varianta 2) Broken dialogue

- přehrejte studentům danou scénku bez zvuku (5 min.)
- připravte si a rozdejte dialogovou strukturu (A:....., B:.....,A:.....) bez textů, případně pouze s částmi textů (2 min.)
- Dejte prostor studentům, aby dialog dle přehrané němé scénky a kontextu který vidí – dotvořili (10 min.)
- Dabing: dejte studentům prostor, aby němou scénku sami nadabovali (10 min.)
- Nakonec jim pusťte skutečný dialog s původním zvukem (5 min.)

Celková časová dotace: 32 min.

Varianta 3) Pause and respond

- přehrejte pouze otázku postavy ve scéně (8 min.)
- poté video zastavte a nechte studenty reagovat (5 min.)
- jako vodítko v reakcích mohou posloužit klíčové fráze uvedené v bookletu či v popiscích jednotlivých scén
- nakonec jim pusťte původní scénku a srovnajte s jejich úsudkem (8 min.)

Celková časová dotace: 21 min.

Varianta 4) Imitate

- rozdejte studentům přepis klíčových frází, případně celých dialogů a určete jim role (3 min.)
- přehrajte scénku alespoň dvakrát za sebou. Umožněte studentům psaní poznámek (10 min.)
- nechte studenty, aby scénku sami napodobili a zdramatizovali. (20 min.)

Celková časová dotace: 33 min.

Další rizika a doporučení

Dle jazykové úrovně a dle náročnosti ve všech těchto aktivitách náročnost regulujte mírou kontroly nad samotnou produkcí cílového jazyka. Pokud studenti samostatně jazyk neprodukují, podpořte produkci větší mírou původních textů z dialogů, které studentům poskytnete. Klíčovou frazeologii představte studentům raději odvozením, nicméně – pokud se i tak budou zdát příliš náročné, fráze studentům poskytněte předem s překladem do češtiny. DVD není určeno pro samostudium a také není koncipováno jako samonosný komplexní výukový materiál, proto jej používejte výhradně v souvislosti s výukou kmenového učiva a syllabu jako doplňkový materiál.

Zpracovány jsou následující komunikativní funkce a fráze

Carrying on a Conversation /navázání konverzace/

Making phonecalls /telefonování/

Expressing Complaints /vyjádření stížností/

Making Presentations /uvedení prezentace/

Expressing Opinions /vyjádření názoru/

Bringing Up a Topic /navození tématu hovoru/

Klíčové fráze a komunikativní funkce

AGREEMENT

I entirely agree with Peter.

I think so.

That's exactly what I was thinking.

That's exactly what I was going to say.

You took the words right out of my mouth.

DISAGREEMENT

I totally disagree...

That's a good point but it depends...

BRINGING UP A TOPIC

Can I ask you something?

I've got to tell you something.

There is something that you should know.

We really need to talk.

CHANGING THE TOPIC

Speaking of...

Wait a minute...

This has nothing to do with what we were talking about, but...

I know this is changing the subject but...

Oh, by the way...

PARAPHRASING

In other words...

Let me see if I understand correctly.

What I am saying is that...

So what you are trying to say is...

So if I am hearing you correctly...

Oh, I get it...

EXPRESSING COMPLAINTS

MAKING COMPLAINTS

Sorry to bother you...

I have a complaint about...

I am angry about...

I am afraid...

I am sorry to say that but...

RESPONDING TO A COMPLAINT

I am sorry but...

I don't think there is anything we can do....

There may have been a misunderstanding...

I am sorry to have to say this but...

I can't tell you how sorry I am...

MAKING PHONE CALLS

ANSWERING THE PHONE

Hey! How is it going?

This is Jessica speaking...

How can I help you?

Hello! This is Erica...

OFFERING HELP TO A CALLER

Sorry, he is not in at the moment.

How may I help you?

He is busy at the moment. Can you hold?

May I have extension ...?

One moment while I transfer you...

ENDING A PHONE CALL

Can I call you back in five minutes?

I'll let you go and call you back.

CARRYING ON A CONVERSATION

WH-questions: where, what, who, when, why, how, which

HOW was your flight? WHERE did you fly from?

HOW was the weather in Europe? WHEN did you arrive at the airport?

HOW long will you be staying? WHO is this for?

WHO are you waiting for?

QUESTIONS TAGS

Did you? - Didn't you?

Have you? - Haven't you?

Are you? - Aren't you?

EXPRESSING EMOTIONS

Oh, really? What happened?

You did?

Oh, yeah! I am sorry to hear that.

That's horrible.

GIVING PRESENTATIONS

STARTING THE PRESENTATION>

The topic of my presentation today is...

What I am going to talk about today is...

WHY YOU ARE GIVING THE PRESENTATION>

My objective today is...

The purpose of this presentation is ..

STATING THE MAIN POINTS>

The main points that we will look at are...

Firstly...Secondly...Finally...

Let's take a deeper look at...

INTRODUCING THE POINTS OF THE PRESENTATIONS>

Let's start with...

I would like to illustrate this by showing you...

Let's move on to...

REFFERING TO SOMETHING WHICH IS OFF THE TOPIC

I would like to digress for a moment...

Reffering back to an earlier point...

Let me go back to an earlier point...

SUMMARIZING THE MAIN POINTS

I would like to recap the main points...

First...Then...Finally...

CONCLUSION

I will be happy to answer any questions that you may have...

In conclusion, I would like...

EXPRESSING OPINIONS

Well, in my opinion...	Well, to the best of my knowledge...
I personally think...	As far as I can tell...
Well, the way I see it...	Let me tell you...
Well, I reckon that...	I imagine that...
It seems to me that...	I suppose that...
Do you know what I think?	I'd say that...
If you ask me...	

Použité zdroje a literatura pro metodické zpracování videosekvencí

Výsledky síťování mezi učiteli anglického jazyka ZŠ a SŠ

Příklady dobré praxe učitelů anglického jazyka ZŠ a SŠ

Abbs Brian & Ingrid Freebairn "Building Strategies" Longman 1979 - see TB for description of the N/F Approach.

Jones, Leo "Functions of English" Cambridge 1979

Jones, Leo "Notions of English" Cambridge 1982